

Punaisen langan latureittiselostus

Puukarin Pysäkki – Laitalan Lomat 22 km

Puukarin Pysäkin ja Laitalan Lomien välinen taival on aivan alkupäätä lukuun ottamatta tasaista maastoa, aloittelijoillekin helppoa hiihdettävää. Osuudella on paljon peltomaisemaa ja nuoria metsiä, mutta komeaa vanhaa kuusikkoakin löytyy. Maisemaan lyövät leimansa myös Polvijärven ylitys, sekä Haapajärven rannoilla hiihtely.

Latu lähtee Puukarin Pysäkin pihasta infotaulun takaa. Heti alussa on jyrkähkö nousu. Alussa latu noudattelee Pysäkin omia latu-uria vajaan kilometrin matkan ja jatkuu etelään päin metsäautotietä pitkin vajaan kaksi kilometriä kääntyäkseen vasemmalle vesijohtolinjalle juuri ennen Hiirikylän tietä.

Maasto Puukarin Pysäkiltä vesijohtolinjalle on korkeuseroiltaan vaihtelevaa ja havupuuvaltaisen, nuorehkon metsän reunustamaa. Metsätietäpaaleella on kaksi moottorikelkkareitin ylitystä.

Latu jatkuu Hiirikylän tien suuntaisena noin kaksi kilometriä, kunnes kääntyy tien yli (Koppelontie) sähkölinjaa pitkin kaakkoon. Latu jatkuu pienen pelto osuuden jälkeen metsään, jossa ylitetään pieni puro siltaa pitkin. Pian edessä on noin kilometrin pituinen, maalaisidylliä huokuva kumpareinen peltomaisema. Hyvällä onnella voi nähdä teeriä ruokailemassa talven huurteella kuorruttamassa pellonreunuskoivikossa. Pellolta saavutaan Polvijärven rantaan. Polvijärven ylittävä jääosuus sen etelärannalle on kuutisensataa metriä. Polvijärven ja Pajukosken tien välinen, noin 3 kilometrin pituinen osuus on pääosin nuorehkon, kuusivaltaisen metsän ja pienipiirteisten peltojen sävyttämää, luonnonkaunista maisemaa. Osuuden aluksi kuljetaan noin kilometrin taival metsätienpohjaa pitkin, ja vajaan puoli kilometriä vanhan metsän ja taimikkoaukean rajaa.

Heti Pajukosken tienylityksen jälkeen haarautuu Punaisen langan ladusta noin kilometrin pituinen yhdyslatu Valtimon kunnan latuverkoston sähkölinjalle. Yhdyslatu on auki hyvin satunnaisesti.

Tienylityksen jälkeen latu kulkee noin 600 metriä peltoaukean halki ja palaa takaisin Pajukoskentielle. Matkusjoki ylitetään siltaa pitkin, ja tässä yhteydessä latu kulkee tietä pitkin 130 metrin matkan.

Heti sillan jälkeen tienlevikkeeltä latu lähtee Matkusjoen suuntaisesti kohti Haapajärveä Särkän komean kuusikon halki. Luonnonarvoiltaan korkeatasoisen vanhan kuusivaltaisen metsän osuus ennen Marja-ahon peltoja on pituudeltaan noin 600 metriä.

Loput 3,1 kilometriä ennen Haapajärveä on pääosin avointa peltoaluetta, välillä on vain kuutisensataa metriä harvennetussa nuoressa metsässä pellonreunan lähellä kulkevaa metsäkoneuraa.

Latu jatkuu rannan myötäisesti kohti Mustaniemeä. Mustasalmen ylitys on noin 200 m jäätä pitkin. Haapajärvestä nousee Karhunpään puolelle Mustaniemessä.

Mustaniemen ja Liuhanniemen tien välinen, noin kahden kilometrin pituinen osuus on lähes kokonaan peltoa, alkupäässä on parisataa metriä koivikkoa ja pajuvitseikkoo ja loppupäässä saman verran männyntaimikkoa. Latu on suurelta osin tehty kierrättelemaan pellonreunoja pitkin.

Liuhanniemen tieltä latu etenee kuusentaimikon ja vanhan sekametsän rajaa pitkin viidensadan metrin matkan kohti Kalliojärveä. Heti rajan päätyttyä saavutaan Imelänkankaan laavulle vievälle 400 metrin yhdysladulle, ja siitä vajaan kilometrin kuusikko- ja pelto-osuuden jälkeen Kalliojärven tienylitykseen. Loput 1,6 kilometriä Kalliojärven tienylityksestä Laitalan Lomiin on peltoaluetta. Väli Haapajärvi – Laitalan Lomat on 5,2 kilometriä.

Karhunpään pelloilla elää metsäauristihentymä, joten hyvällä onnella voi hiihtäjä päästä näkemään tuon sirolinjaisen eläintulokkaan. Metsäkauriin näkeminen on toki mahdollista myös muualla Punaisen langan ladulla.

Laitalan Lomat – Pihlajapuu 27 kilometriä

Latu lähtee Laitalan Lomista etelään päin pitkin peltoa ja pellon reunaa. Pelto-osuutta on noin 700 metriä. Sitten latu kaartaa taas länteen, komeaan sekametsään jatkuen Pohjajoen pohjoispuolitse. Hyvänä lintujärvenä tunnetun Sorsajärven itäpuolella latu ylittää Pohjajoen kääntyen taas etelään päin. Puusto on edelleen komeaa sisältäen myös koivua.

Tullaan taas peltomaisemaan ja ylitetään vähänlaisesti liikennöity Pohjajärven tie. Matkaa Laitalan Lomista Pohjajärven tielle on noin 2,4 kilometriä. Pohjajärven tien lounaispuolella latu-uran molemmin puolin on luonnonkaunista metsää, myös komeaa vanhaa kuusikkoa ja lyhyitä pelto-osuuksia. Latu kääntyy länteen ja pellonreunaa hiihtäen tullaan Lehtolaan vievälle metsäautotielle. Samalla käännytään etelään päin. Pohjajärven tien ja Lehtolan tien välinen latuosuus on 1,2 kilometriä.

Lehtolan tietä hiihdetään 800 metriä ja käännytään kaakkoon pellonpohjalle. Pellonpohjan itäkulmasta sukelletaan taas metsään ja hakkuuaukean läpi kohti Pyssykankaan läpäisevän metsäautotien päätä. Tien pään ja Lehtolan tien välinen matka on noin 1,2 kilometriä.

Pyssykankaan läpäisevä metsäautotie kulkee mutkitellen, välillä länteenkin päin, pääsuuntanaan kuitenkin etelä. Tämä osuus sisältää vauhdikastakin alamäkeä. Tieuraa seurataan yli 1,5 kilometriä ja käännytään jyrkästi oikealle, pellolle. Pellon laidetta edeten käännytään vasemmalle ja sen jälkeen ylitetään Heinäjoki ja Vastimo-Pajukoski –maantie.

Tästä kohti Hirsikangasta lähdettäessä on aluksi nousua, ja sitten laskuosuuden jälkeen tasaista. Latu kulkee tienpohjia pitkin lähes kolmen kilometrin mittaisen metsätaipaleen jälkeen peltoalueelle ja peltojen halki Hirsikankaalle tienylitykseen. Ryhmille on tarjolla tilauksesta Hulkkolan maatilan taukopaikka ennen tienylitystä. Vastimo-Pajukoski ja Savikylä-Vastimo –maanteiden välinen osuus on noin neljä kilometriä.

Tienylityksen (Vastimontie) jälkeen latu kulkee pellon kautta ja komeita mäntyjä ja

kuusia sisältävää metsäosuutta pitkin noin 1,2 kilometrin matkan Selkätielle. Metsien reunustamaa Selkätietä pitkin hiihdellään kaakkoon kohti Savikylää vajaat kaksi kilometriä, kunnes käännytään vasemmalle koilliseen, edetään vanhan havumetsän ja varttuneen taimikon rajaa pitkin Selkätien suuntaisesti pienelle Välikorven pellolle ja pellon itäolkasta edelleen yksityistien (Kotalahdentie) yli Savikylän suurelle peltoaukealle. Tästä jatketaan peltoa pitkin ja ylitetään vain 150 metrin välein Savikylän tie ja vilkkaasti liikennöity Nurmes-Kuopio –valtatie. Välimatka Laitalan Lomista Savikylään asti on enimmäkseen metsäisiä maisemia.

Taival Savikylästä Salmenkylään, Viemenenjärven jäälle on sen sijaan enimmäkseen kulttuurimaisemaa, peltoa. Pellolta Muikkulanniementielle tullessa käännytään oikealle ja hiihdetään tietä pitkin noin 100 m. Muikkulanniemen tieltä noin 0,5 kilometriä hiihdetään sähkölinjaa pitkin.

Savikylässä on myös metsäisen Soravaaran ylitys, vajaa kilometri. Soravaaran lounaanpuoleisessa rinteessä on vauhdikas lasku ja laskun alapuolella Viemenenjoen rantaan tullessa jyrkkä käänös vasempaan. Viemenenjoen vartta, pääasiassa peltomaisemaa pitkin hiihdetään kohti Viemenenjärveä. Aivan järven luoteisrannalla on Pennasenvaarantien ylitys.

Nurmes-Kuopio –tien ja Pennasenvaarantien välinen matka on noin 6,1 kilometriä. Viemenenjärven upeista talvimaisemista nautitaan noin 3,4 kilometrin matkalla. Jäältä, järven koilliselta rannalta on noin 300 metrin nousu Salmenkylän tielle (jäältä vasemmalle metsään). Latu ylittää Salmenkylän tien ja jatkuu pihatietä pitkin suoraan Majatalo Pihlajapuun pihaan.

Pihlajapuu-Männikkölän Pirtti 15 kilometriä

Latu Pihlajapuusta Männikkölään alkaa heti urheiluhallin takaa. Alussa on metsäautotie, kääntyminen vasemmalle kohti koillista ja mukavat vauhdit alamäessä. Peltojen halki ja Kuoppavaaran sivuitse edetään edelleen tienpohjaa pitkin vajaat parin kilometrin matka Pyykkölään. Pyykkölästä on noin 400 metrin tieyhteys Juusolaan (Juusolantietä pitkin), Aronsalmen Lomamökeille. Aronsalmen Lomamökeiltä on mahdollisuus lähteä hiihtämään yrityksen omille, 6 ja 2 kilometrin lenkeille.

Pyykkölästä päästään Pyykkölänlahdelle ja edelleen vilkkaasti liikennöidyn Joensuu-Kajaani-tien yli. Pihlajapuun ja kuutostien ylityksen välinen osuus on pituudeltaan noin 2,5 kilometriä. Tien ylityksen jälkeen tullaan Selkälahdelle Pielisen jäälle.

Selkälahdesta alkaa viiden kilometrin jääosuus Kynsiniemelle. Noin puolet jääosuudesta latu kulkee Lörsänsaaren ja Kynsiniemen välissä Lörsänsaaren rantoja mukailleen. Valtaosan jääosuudesta latu kulkee moottorikelkkareitin rinnalla siitä noin 5-10 metrin etäisyydellä.

Latu nousee rantaan Honkaniemen luoteispuolella mökin piha-alueella ja jatkaa mökkitietä koilliseen noin 460 metrin matkan (Muuransuon tien yli), kunnes erkaneetiestä entisessä suunnassa kohti Rihmakorven eteläpuolella olevaa metsäautotien päätysilmukkaa. Matkaa teiden välillä on noin 500 metriä. Taipaleen silmukanpuoleisessa päässä rinteessä on komeaa hongikkoa.

Latu jatkuu metsäautotietä pitkin Kynsiniemen maantielle. Tällä 1,2 kilometrin metsätieosuudella on myös komeaa kuusikkoa. Ennen maantielle tuloa on vauhdikas lasku, joten muista jarruttaa ajoissa ja ole varovainen tienylityksessä. Kynsiniementien ylityksen jälkeen latu laskeutuu jälle Kotalahdessa ja jatkuu rantaviivan läheisyydessä jätää pitkin noin puolen kilometrin matkan. Pelto-osuuden (800 m) ja pihatien ylityksen jälkeen Talvilahdessa laskeudutaan taas Pielisen jälle Kynsiniemen itäpuolella.

Loppumatka, noin 2,8 kilometriä, Männikkölän rantaan hiihdetään Pielisen jäällä enemmäkseen rantaviivan tuntumassa. Rannasta Männikkölän Pirtille on enää vain 200 metriä.

Matkat vesialueille:

Vesialue	Jääosuuden pituus
Polvijärvi	0,6 km
Haapajärvi	0,2 km
Yhdyslatu Haapaniemen laavulle yhteen suuntaan (yhdyslatua ei pidetä auki kuin satunnaisesti)	1,5 km
Viemenenjärvi	3,4 km
Pyykkölänlahti (Pielinen)	0,6 km
Selkälähti - Kynsiniemi (Pielinen)	5,0 km
Kotalahti (Pielinen)	0,5 km
Talvilahti-Männikkölä (Pielinen)	2,8 km

Ajo-ohjeet majataloihin ja tienylityspaikoille

- Puukarin Pysäkki, Kajaanintie 844 Valtimo (kuutostien varrella).
Yhteyshenkilö Anni Korhonen, puh. 013-454002
- Laitalan Lomat, Laitalantie 85 Valtimo (kääntyminen Karhunpää-Kalliojärvi –
tieltä). Yhteyshenkilö Pasi Nevalainen 040 417 9779.
- Pihlajapuu, Salmenkyläntie 81 Nurmes (entinen
Salmenkylän koulu). Yhteyshenkilö Minna Murtonen 0400 877 085.
- Aronsalmen lomamökit, Juusolantie 2 75530 Nurmes. Yhteyshenkilö Niilo
Kunnasranta 040 037 4634, 040 748 0537.
- Männikkölän Pirtti, Pellikanlahdentie 1 Nurmes (kääntyminen Kynsiniemen
tieltä). Yhteyshenkilö Ritva Ryttyläinen, 0400 889 845

Toiminnan turvallisuudesta vastaava henkilö

Minna Murtonen
Viementie 38
75500 Nurmes
puh. 0400 877 085